

Ekspertuddannelse i klinisk genetik

Baggrund:

Klinisk genetik er et speciale i udvikling med en del uformelle subspecialer/ekspertområder. For at vedligeholde høj faglig standard, viden og udvikling på internationalt niveau er det vigtigt at sikre kontinuitet indenfor de forskellige ekspertområder og muligheden for udvikling af nye ekspertområder.

Formålet med ekspertuddannelsen er at:

- Sikre uddannelse af eksperter i eksisterende ekspertområder.
- Give mulighed for opbygning af nye ekspertområder.
- Hjælpe speciallæger med at gennemføre en relevant og effektiv videreuddannelse.

Eksempler på mulige ekspertområder:

- Onkogenetik
- Neurogenetik

Ekspertuddannelsen i korte træk:

Ekspertuddannelse er en videreuddannelse af seniore akademikere (speciallæger og kliniske laboratoriegenetikere) i klinisk genetik. Som udgangspunkt har akademikerens mindst 6 måneders relevant klinisk erfaring efter anerkendelsen som speciallæge/klinisk laboratoriegenetiker inden ekspertuddannelsen påbegyndes.

I ekspertuddannelsen skal indgå tre hovedelementer:

- En klinisk dimension
- En forskningsdimension
- Formidling/undervisning

Uddannelsen vil som hovedregel forløbe over 3 år og foregå ved mindst 2 afdelinger, heraf en udenlandsk. En betydelig del af uddannelsen skal bestå af forskning. Akademikeren i ekspertuddannelse skal deltage i såvel nationale som internationale relevante kongresser, kurser og/eller symposier, og være en aktiv formidler.

Organisation

DSMG nedsætter en ekspertuddannelseskomité, der vejleder i udformning af og godkender plan for individuelle ekspertuddannelser, følger og vejleder under uddannelserne samt godkender gennemførte ekspertuddannelser.

Akademikere, der ønsker at gennemføre ekspertuddannelse, udformer et forslag til uddannelsesplan. Hvis ekspertuddannelseskomiteen godkender forslaget, har akademikerens i princippet komiteens løfte om at blive anerkendt som ekspert, hvis forløbet gennemføres.

Optimalt skal ekspertuddannelsen gennemføres under en samlet ansættelse, hvor der fokuseres såvel fagligt som økonomisk på akademikerens uddannelse. Men det vil også være muligt at gennemføre en ekspertuddannelse under flere ansættelser. Det er ikke en forudsætning for at en uddannelsesplan kan godkendes, at der forlods er garanti for finansieringen eller at der er sikkerhed for at akademikerens vil opnå de foreslåede ansættelser.

Det er hensigten, at ansøger skal søge DSMG's ekspertuddannelseskomité om accept af sit uddannelsesforløb før forløbet startes, men ekspertuddannelseskomiteen kan give merit for målrettede aktiviteter, der er gennemført før ekspertuddannelsen påbegyndes/blev påbegyndt.

Akademikeren skal mindst en gang årligt sende en kort skriftlig rapport til ekspertuddannelseskomiteen. Dette bl.a. for at komiteen kan vejlede akademikerens under ekspertuddannelse (og evt. den afdeling der har tilbudt akademikerens uddannelsen), hvis forløbet udvikler sig uventet. Dette vil også fremme, at der oparbejdes en erfaring i komiteen, der kan udnyttes af kommende akademikere i ekspertuddannelse og at DSMG har føling med, hvornår Danmark vil have eksperter på diverse områder.

Uddannelsesplanen

Uddannelsesplanen udformes af akademikerens, der påtænker ekspertuddannelsen. Akademikerens kan få hjælp og vejledning, bl.a. af den/de kommende vejledere og ekspertuddannelseskomiteen.

Hvis ekspertområdet allerede er beskrevet af en anerkendt organisation, kan der tages udgangspunkt i beskrivelsen her. Hvis akademikerens påtænker at uddanne sig i et ekspertområde der ikke tidligere er defineret, skal det defineres og afgrænses i planen.

Planen skal desuden indeholde en beskrivelse af

- Hvilke kompetencer der skal opnås
- Hvordan kompetencerne planlægges opnået
- Hvorledes kompetencerne skal evalueres (gerne logbog eller portefølje)
- Plan år for år, som dog kan justeres under forløbet
- Vejledere
- Hvor uddannelsen planlægges at foregå
- Økonomi
- Kongresser og kurser
- Forskning
- Formidling

Akademikerens under ekspertuddannelse skal have en hovedvejleder, der bør være overlæge, eller have tilsvarende ledelsesbeføjelser, på samme afdeling som akademikerens i ekspertuddannelse.

Hovedvejleder bør have kompetencer på ekspertniveau. Der kan yderligere være en medvejleder med kompetencer der relevante ift. ekspertområdet, gerne fra en af de afdelinger som uddannelsen planlægges også at foregå ved. En af vejlederne skal have en akademisk grad.

Mindst 6 måneder af uddannelsen skal finde sted på anden afdeling end hoveduddannelsesstedet, heraf mindst 3 måneder i udlandet. Hvis lægen allerede har aftaler med de relevante afdelinger, refereres til disse. Alternativt beskrives en plan for hvordan ansættelserne tænkes opnået og hvordan evt. ulønnede ophold tænkes organiseret.

Det beskrives hvordan de forskellige dele af ekspertuddannelsen påtænkes finansieret.

Under ekspertuddannelse skal akademikeren deltage i nationale og internationale relevante kongresser eller symposier, samt i relevante nationale og internationale kurser. Planer for disse skal beskrives

Akademikere i ekspertuddannelse, som ikke har PhD eller disputats, skal ved uddannelsens afslutning have udført mindst 3 væsentlige videnskabelige arbejder indenfor området, publiceret eller accepteret til publikation i internationalt anerkendte tidsskrifter med akademikeren som førsteforfatter eller sidsteforfatter. Akademikere, der har PhD eller disputats, skal ved forløbets afslutning dokumentere forskningsaktivitet under uddannelsen på niveau med et førsteforfatterskab samt to medforfatterskaber på væsentlige arbejder indenfor ekspertområdet, accepteret til publikation i internationalt anerkendte tidsskrifter. Vejledning på 3 publikationer vil normalt kunne anses for ligeværdigt med et førsteforfatterskab.

Der skal afvikles mindst 2 postgraduate formidlingsopgaver, f.eks.: Tovholderrolle i guidelinegruppe med efterfølgende fremlæggelse, poster eller foredrag på internationalt møde, postgraduat undervisning nationalt eller internationalt (f.eks. på H-kurser) og udarbejdelse af undervisningsmateriale. Formidling på egen afdeling kan normalt ikke inkluderes.

Der skal afvikles mindst 2 populærvidenskabelige formidlingsopgaver, f.eks. undervisning i patientforening eller folkeuniversitet, udformning af kronik eller patientinformationsmateriale, osv.

Alle godkendte uddannelsesplaner gøres tilgængelige på DSMG's hjemmeside, til inspiration for kommende akademikere under ekspertuddannelse. Når uddannelsen er gennemført, erstattes planen med en beskrivelse af det faktiske forløb.

Ekspertuddannelseskomiteen

Sammensætning:

2 professorer, udpeges af bestyrelsen
1 PKL/PUF-lektor udpeges af bestyrelsen

1 repræsentant for KGU, vælges af KGU

1 repræsentant for UU1, vælges af UU1

- 1 repræsentant for UU-KLG, vælges af UU-KLG
- 2 speciallæger valgt på GF
- 1 laboratoriegenetiker valgt på GF

Medlemmerne udpeges/vælges for en periode på 5 år, med mulighed for genvalg.

Funktionsperioderne for medlemmerne bør være forskudte. Der tilstræbes, at udvalgets medlemmer repræsenterer forskellige dele af landet, forskellige områder indenfor klinisk genetik og afdelinger med hhv. mange og få/ingen højt specialiserede funktioner. Udvalget konstituerer sig med en formand, der skal have en akademisk grad eller selv have gennemgået en ekspertuddannelse indenfor klinisk genetik.

Opgaver:

- Bedømme forslag til ekspertuddannelsesplan fra akademikere der påtænker et ekspertuddannelsesforløb (vejlede under udarbejdelsen og godkende planen).
- Vejlede akademikere under ekspertuddannelse, herunder give feed-back på de rapporter akademikeren indgiver undervejs.
- Tildele DSMG's ekspertanerkendelse når ekspertuddannelsen er fuldført, herunder sikre slutevaluering
- Udstede bevis og kundgøre på DSMG's hjemmeside, når en akademiker er blevet ekspert
- Sammen med DSMG's UU1 og UU-KLG, løbende vurdere og komme med forbedringsforslag til ekspertuddannelsen

Formanden modtager akademikerens forslag til uddannelsesplan og CV. Formanden videreeksperderer til komiteens medlemmer. Formanden skal tilstræbe relevant mødeaktivitet, mhp. at ansøger kan få svar senest tre måneder efter at plan og CV er modtaget.

Komiteen kan definere krav til formen på og omfanget af uddannelsesplan og CV, de løbende rapporter og slutevaluering.